

Številka: 007-44/2023/3

Datum: 15. 11. 2023

Služba Vlade RS za obnovo po poplavah in plazovih

Gregorčičeva 25

1000 Ljubljana

sandra.martincic@gov.si

bostjan.sefic@gov.si

gp.mf@gov.si

janja.bozic-mrzel@gov.si

gordana.pipan@gov.si

ZADEVA: DODATNE PRIPOMBE NA PREDLOG ZAKONA O OBNOVI, RAZVOJU IN ZAGOTAVLJANJU FINANČNIH SREDSTEV

Spoštovani,

Združenje občin Slovenije vam v nadaljevanju posreduje še dodatne pripombe k predlogu Zakona o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev.

Predlog zakona naslavlja veliko področij, žal pa ne področja kadrovskih virov na občinah. Splošno znano dejstvo je, da se s pomanjkanjem kadrov soočajo tudi občine. V občinah, ki so jih prizadele poplave, pa je težava še izrazitejša, saj je treba z obstoječimi kadri izvajati tako vse redne naloge in še naloge povezane z odpravo posledic poplav. Zato pozivamo, da se problematika ustrezno naslovi tudi v zakonu in se občinam omogoči dodatno zaposlovanje.

15. člen (obveznost polaganja prazne kableske)

Predlagamo, da se v členu določi, da se ta nanaša zgolj na trenutno poselitev in že predvidene zazidave na dan (npr. 31. 7. 2023) in ne na vse investicije iz predhodnih programov in programa odprave posledic naravnih nesreč, ki bo šele sprejet.

18. člen (izločeni sklopi)

Naprošamo za **podrobnejša pojasnila besedila** člena, saj le-to v obrazložitvah člena nejasno.

35. člen (sanacija kmetijskih zemljišč)

Predlagamo **ustrezno dopolnitev člena, in sicer z obvezo, da je potrebno ob pričetku postopka zahtevne agromelioracije, obvestiti tudi občino.** Namreč,

glede na to, da so tudi občine možne izvajalke ukrepov na kmetijskih zemljiščih (sanacija manjših plazov, ki je v tem delu Zakona obravnavana kot zahtevna agromelioracija), bi želeli, da se sredstva ne zagotavljajo po nepotrebem v državnem in občinskih proračunih. Občine morajo pri izvajanju takšnih ukrepov v vsakem primeru pridobiti soglasje lastnika, zato predlagamo, da so o tem tudi obveščene. Vlogo za zahtevno agromelioracijo namreč vlaga lastnik zemljišča na pristojno ministrstvo.

57. člen (urejanje okolice za povečanje odpornosti ogroženih kulturnih spomenikov na plazovitih in poplavnih območjih)

Predlagamo, da se **prednostno obravnavajo kulturni spomeniki, ki so predmet rekonstrukcije skozi sklad NOO**. Kljub temu, da so bili kulturni spomeniki poplavljeni in deloma uničeni, se morajo skozi projekte NOO dosledno dosegati kazalniki, kar pa je za izvajalce projektov izredno težko zaradi posledic poplav in plazov. Stanje na terenu je namreč bistveno drugačno, kot je bilo pred poplavami in kulturni spomeniki v obnovi so utrpeli močno škodo. Navedeno pomeni, da je nujno, da se za doseganje kazalnikov NOO zagotovijo dodatna sredstva.

Predlagamo dopolnitev zakona z **novim 59.a členom**, ki naj se glasi:

» (1) *Do ustrezne ureditve v zakonu, ki ureja davek na dodano vrednost, se v skladu z Direktivo Sveta (EU) 2022/542 z dne 5. aprila 2022 o spremembi direktiv 2006/112/ES in (EU) 2020/285 glede stopenj davka na dodano vrednost (UL L št. 107 z dne 6. 4. 2022, str. 1) davek na dodano vrednost obračunava in plačuje po posebni nižji stopnji 5 % od davčne osnove tudi za izvedbo investicij ter investicijskega vzdrževanja objektov, namenjenih za potrebe zaščite in reševanja.*

(2) *Upravičenci po tem členu so javni gasilski zavodi, prostovoljne gasilske enote v gasilskih društvih, gasilske zveze in lokalne skupnosti.*«

Obrazložitev:

Zakon o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 (ZIUOPZP) v 121. členu določa, da se davek na dodano vrednost obračunava in plačuje po posebni nižji stopnji 5% od davčne osnove za dobavo tipiziranih gasilskih vozil, posebne zaščitne in reševalne opreme ter orodij za opravljanje nalog gasilstva, običajno namenjenih za uporabo pri intervencijah, ki se dobavljajo javnim gasilskim službam ali prostovoljnimi gasilskim enotam v gasilskih društvih.

Predlagamo, da se v zakonu o obnovi vključi tudi **nižji davek na dodano vrednost za investicije in investicijsko vzdrževanje objektov, namenjenih za potrebe zaščite in reševanja**. Ob intervencijah se je namreč pokazalo, da gasilci in ostali sestavi v okviru sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (npr. štabi

civilne zaščite) za svoje delo rabijo tudi ustrezne prostore, še posebej, ko intervencije trajajo več dni. Gasilska društva in lokalne skupnosti se sicer trudijo vzdrževati obstoječe objekte, vendar pa je ob konstantni rasti cen gradbenih materialov to zelo težko. Prav tako pa se je v marsikateri lokalni skupnosti pokazala potreba po izgradnji dodatnih kapacitet za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Ni odveč pripomniti še to, da se področje gasilstva izvaja v javnem interesu in da gasilske intervencije ne poznajo občinskih meja, kar se vedno znova pokaže ob vsaki naravni nesreči ali drugi večji intervenciji (poplave, požar na Krasu, ipd.). Načelo solidarnosti tako terja visoko stopnjo opremljenosti na celotnem območju države, zato ukrepa ne gre omejevati samo na prizadete občine, ampak ga je potrebno določiti za območje vseh občin.

Nujno pa je treba med upravičence vključiti tudi lokalne skupnosti, ki so v skladu s 37. členom Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami pristojne za opremljanje organov, enot in služb Civilne zaščite ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč v občini (torej tudi opremljanja prostovoljnih gasilskih enot v gasilskih društvih) in edine, ki lahko pridobijo sredstva za opremljanje iz Požarnega sklada. Izven strukture zakona se podaja poziv, da je treba razmisliti o načinih vključitve projektov novogradenj in dograditev objektov za potrebe zaščite in reševanja v Program evropske kohezijske politike 2021 – 2027.

69. člen (ukrep obnova gozdnih cest)

Ta člen predvideva izplačilo občinam v dveh obrokih oziroma po dveh zahtevkih. Občina bo z izdano odločbo dobila najprej 40% predplačila, za preostalih 60% pa bo morala oddati drug zahtevek, in sicer po izvedbi del. Za ta pa je predviden 5-letni sanacijski postopek, kjer bo morala občina sanacijska dela od 40-100% predfinancirati, v kolikor bo želela oddati drug zahtevek za preostalih 60 odstotkov. Menimo, da to predstavlja izredno obremenitev občinskih proračunov, zato za izplačila preostale vrednosti do 100% **predlagamo kvartalno oddajo zahtevkov** po letih za naslednjih 5 let.

83. člen (investicijska dokumentacija)

V **prvem odstavku** člen govori o obnovi infrastrukture ki je razvidna iz sistema AJDA, torej o sanaciji, kjer zakon zahteva zgolj DIIP. Občine pa zavezuje še Uredba o enotni metodologiji o pripravi investicijske dokumentacije, po kateri morajo za vse projekte nad 500.000 EUR izdelati in potrditi še Investicijske programe. Naprošamo za **pojasnilo** ali je torej dovolj DIIP ali s tem občine kršijo Uredbo? Predlagamo, da se jasno zapiše, da je sanacija poplav in plazov izjema od Uredbe.

Občine kot sporen ocenjujejo tudi **drugi odstavek** 83.člena in prosijo za pojasnila. Namreč, vsaka posamična sanacija po postopku vzdrževalnih del v javno korist naj ne bi presegala 1 mio EUR. To je žal nesprejemljivo. Sanacije plazov, ki so dela v javno

korist, so lahko znatno dražje, prav tako obnova in sanacija cest, na katerih so plazovi. Če pa se več ID-jev iz AJDE poveže v programski projekt, pa ta obnova ne sme presegati 3 mio EUR. Žal končnih številkih nihče ne pozna in bodo znane šele ob končni situaciji, prav tako pa programski projekti lahko stanejo znatno več (npr. cesta na kateri so tudi plazovi). Prav tako pa se številke v obrazložitvah k 83. členu razlikujejo od teh navedenih v samem členu. Tudi ti zneski so v primeru obnov javnih objektov hitro doseženi in preseženi.

116. člen (omejitev vrednosti)

V 116. členu Zakon predvideva omejitev vrednosti z regulacijo cen Direkcije RS za infrastrukturo. Ob sedanjem stanju na terenu bodo imele občine z regulacijami znatne probleme z izvajalci. Menimo, da bi te cene morali **upoštevati že projektanti** v projektantskih predračunih in po diktaciji ponudbe izvajalcev projektantskih predračunov naj ne bi presegle, v nasprotnem primeru mora ceno potrditi DTP oziroma občino usmeriti v javno naročilo. Ta proces je dolgotrajen in na strani občin se poraja dvom, da bi se na razpise sploh kdo prijavljal (in s kakšnimi cenami). Pogodba pa na drugi strani občine zavezuje z izvedbi del v letu dni po prejemu sredstev.

Naj še dodamo, da občine zaradi deževja tako v oktobru in novembru še vedno vsakodnevno sprejemajo klice o pojavu plazenja zemljin, udorov in podorov vozišč, škode na kmetijskih površinah zaradi škodljivega delovanja voda, itd. Prav tako pa se na že popisani in ugotovljeni škodi dodatno pojavljajo poslabšanja. Neizpodbitno dejstvo je, da je infrastruktura žal izjemno ranljiva in že najmanjše padavine so dovolj, da se stanje še dodatno poslabša. Zato naprošamo, da se za te primere **ponovno odpre aplikacija AJDA in se škoda popiše ter oceni.**

S spoštovanjem,

Robert Smrdelj
Predsednik Združenja občin Slovenije

Pripravila:
Mateja Krvina
Strokovna sodelavka